

Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради

Кафедра «Технології медичної діагностики та лікування.
Громадське здоров'я»

Силабус
освітньої компоненти
«Екологія»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Акушерська справа»

Вид освітньої компоненти: вибіркова

Мова викладання: державна

Форма навчання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
«Технології медичної діагностики та
лікування. Громадське здоров'я»
Протокол № 1 від «25» серпня 2022 року
Завідувач кафедри д.п.н., професор
Заблоцька О.С. _____

2022

Загальна інформація про викладача

Назва освітньої компоненти	«Екологія»
Викладач	Шудренко Олена Тихонівна, асистент кафедри
Профайл викладача	Лінк на профайл викладача (посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача)
Контактний телефон	063-48-46-227
Е-mail:	lenatitova73@gmail.com
Сторінка освітньої компоненти	
Консультації	Консультації: щовівторка, 14.40-16.00. Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM , Viber (+38-063-48-46-227), електронна пошта lenatitova73@gmail.com - в робочі дні з 9.00 до 17.00

1. Назва ОК

«Екологія»

2.Обсяг освітньої компоненти

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	20
Семінарські заняття/практичні/лабораторні	40
Самостійна робота	60

3. Ознаки освітньої компоненти

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість Змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2022	2	4	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	4/120	2	ПМК	Вибіркова

4. Передумови вивчення освітньої компоненти

- ґрунтується на попередньо вивчених ОК: «Біологічна хімія», «Основи медичної генетики», «Основи мікробіології з імунологією», «Фізіологія», «Фізичне виховання»;

- інтегрується з такими ОК: «Епідеміологія та інфектологія», «Основи охорони праці та БЖД», «Медична та соціальна реабілітація», «Педіатрія».

- закладає фундамент для подальшого засвоєння ЗВО знань та умінь з циклу дисциплін професійної і практичної підготовки бакалавра.

5. Мета й завдання освітньої компоненти

Метою вивчення ОК «Екологія» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальних (фахових) компетентностей, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення ОК; засвоєння знань і умінь щодо дослідження впливу факторів навколишнього середовища на організм людини і здоров'я населення; формування вміння проводити гігієнічну оцінку факторів навколишнього середовища та їх відповідності гігієнічним нормативам.

Основними завданнями вивчення ОК є:

- забезпечення теоретичними знаннями основних положень гігієни, практичними навичками оцінювання чинників навколишнього середовища та профілактики їх негативного впливу на здоров'я людини.

6. Компетентності

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки бакалавра дана ОК забезпечує набуття здобувачем вищої освіти компетентностей.

Загальні компетентності:

– Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку ведення здорового способу життя.

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- Здатність приймати обгрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність організувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).

7. Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення ОК:

– Використовувати знання, формулювати ідеї, концепції з метою їх подальшого застосування в акушерсько-гінекологічній практиці.

– Знаходити рішення, мати достатню компетентність у методах самостійних досліджень, бути здатним інтерпретувати їх результати в акушерсько-гінекологічній практиці.

– Забезпечувати прийом нормальних та ведення патологічних пологів, профілактики ускладнень при пологах.

– Сприяти поширенню знань з питань охорони материнства та дитинства, етики сімейних відносин та планування сім'ї, особистої гігієни, контрацепції, індивідуального обстеження молочної залози.

- Сприяти поширенню знань з питань впровадження здорового способу життя.
- Використовувати сучасні знання організації охорони здоров'я в ринкових умовах та забезпечення економічної ефективності, проводити маркетингове дослідження діяльності ЛПЗ акушерсько-гінекологічного профілю.

8. Методична картка освітньої компоненти

Лекції:

Модуль 1	
1.	Вступ. Перспективи розвитку профілактичного напрямку медицини.
2.	Гігієна повітря
3.	Гігієна ґрунту та очищення населених місць.
4.	Гігієна води й водопостачання населених пунктів.
5.	Гігієна житла та благоустрій населених місць.
Модуль 2	
6.	Гігієна харчування.
7.	Профілактика харчових отруєнь.
8.	Гігієна праці.
9.	Гігієна дітей та підлітків.
10.	Гігієна лікувально-профілактичних закладів.

Практичні та лабораторні заняття:

Модуль 1	
1.	Методи гігієнічних досліджень. Структура лабораторних центрів, їх головного підрозділу.
2.	Гігієнічна оцінка комплексного впливу чинників повітряного середовища.

3.	Методика визначення параметрів мікроклімату
4.	Визначення запиленості повітря.
5.	Правила відбору проб ґрунту.
6.	Відбір проб води для лабораторного дослідження.
7.	Визначення органолептичних показників питної води.
8.	Визначення показників природного та штучного освітлення.
9.	Санітарне обстеження та опис житлового приміщення за картосхемою. Гігієнічне оцінювання житлових умов.
10.	ПМК – 1.
Модуль 2	
11.	Санітарне обстеження харчоблоку пологового будинку.
12.	Гігієнічне оцінювання добового раціону харчування та збалансованості в ньому харчових речовин для вагітних (породіль).
13.	Проведення санітарної експертизи продуктів харчування.
14.	Гігієна праці.
15.	Вплив шуму і вібрації на організм працюючого.
16.	Гігієнічні основи режиму дітей та підлітків.
17.	Санітарне обстеження приміщень пологового будинку (пологового відділення лікарні).
18.	Проведення санітарної експертизи продуктів харчування.
19.	Відбір проб повітря в палаті.
20.	ПМК – 2.

Самостійна робота:

Модуль 1	
1.	Роль профілактичної медицини у формуванні професійного мислення медичного працівника.
2.	Основні етапи в історії розвитку профілактичної медицини, гігієни та екології.
3.	Джерела та види забруднення атмосферного повітря. Універсальні домішки-забруднювачі атмосферного повітря: газоподібні (двоокис сірки, окис вуглецю, сірководень, окисли азоту) та механічні аеродисперсні системи (пил) органічного та неорганічного походження.
4.	Вплив атмосферних забруднень на навколишнє середовище, здоров'я та умови життя населення. Кислотні дощі, смоги.
5.	Вплив наслідків Чорнобильської катастрофи на стан здоров'я населення.
6.	Особливості видалення і знешкодження нечистот у лікувальних закладах: інфекційних, хірургічних відділеннях, пологових будинках.
7.	Особливості децентралізованого водопостачання.
8.	Причини забруднення та інфікування води у водогінній мережі, методи запобігання їм.
9.	Кондиціонування повітря. Опалення житлових приміщень.
10.	Вирішення ситуаційних задач до модуля 1.
11.	Харчові добавки, їх види, роль у харчуванні людини. Забруднення харчових продуктів ксенобіотиками та запобігання йому.
12.	Організація харчування хворих.
13.	Основні заходи запобігання виробничому травматизму.
14.	Гігієна праці медичного персоналу. Професійні шкідливості акушерок.
15.	Гігієна та охорона праці жінок і підлітків.
16.	Аудіовізуальні засоби навчання, комп'ютери та комп'ютерні ігри. Гігієнічні вимоги до їх використання.
17.	Гігієна фізичного, трудового та політехнічного виховання дітей та підлітків.
18.	Профілактика внутрішньо лікарняних інфекцій серед медичного персоналу акушерського стаціонару.

19.	Здоровий спосіб життя.
20.	Особиста гігієна.
21.	Гігієна одягу та взуття.
22.	Гігієна відпочинку та сну.
23.	Шкідливі звички та їх профілактика.
24.	Вирішення ситуаційних задач до модуля 2.

9. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за освітньою діяльністю ЗВО, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: ПМК.

Контроль знань і умінь ЗВО (поточний і підсумковий) з ОК «Екологія» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації освітнього процесу. Рейтинг ЗВО із засвоєння ОК визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з ОК, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів освіти на першому занятті. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – ЗВО дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; «добре» – ЗВО володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; «задовільно» – ЗВО дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» – ЗВО дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу ОК є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи

(модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення ОК, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

**Розподіл балів, що отримують здобувачі вищої освіти при вивченні освітньої компоненти
«Екологія»**

Поточне тестування та самостійна робота									ПМК	Сума	Середній рейтинг з модулів (залік)	
Модуль 1									40	100	100	
Зміст. модуль 1								ІДСР				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				6
6	6	6	6	6	6	6	6	6				
60									40	100	100	
Модуль 2												
Зміст. модуль 2								ІДСР				
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19				6
6	6	6	6	6	6	6	6	6				
60												

Оцінювання здобувача вищої освіти відбувається згідно положення «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг ЗВОа, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89

Добре	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

10. Політика освітньої компоненти

Політика щодо академічної доброчесності.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання) та визначається системою вимог, які викладач ставить до здобувача у вивченні освітньої компоненти (недопущення академічного плагіату, списування, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, заборона використання додаткових джерел інформації, інтернет ресурсів без вказівки на джерело, використане під час виконання завдання тощо). З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та здобувачів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та здобувачів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради». За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії.

Політика щодо відвідування.

Політика щодо відвідування усіх форм занять регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Житомирському медичному інституті ЖОР». Здобувач зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку інституту та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися етичних норм поведінки. Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання.

Політика щодо перескладання.

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин ЗВО інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання здобувача освіти Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Політика щодо дедлайнів.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених вивченням освітньої компоненти визначених для виконання усіх видів робіт.

Політика щодо апеляції.

У випадку конфліктної ситуації під час проведення контрольних заходів або за їх результатами, здобувач освіти має право подати апеляцію згідно з «Положенням про апеляцію результатів контрольних заходів знань здобувачами вищої освіти ЖМІ ЖОР» http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_apel_rezult.pdf. Заява подається особисто в день оголошення результатів контрольного заходу начальнику навчально-методичного відділу інституту, реєструється в загальному відділі і передається проректору з навчальної роботи та розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Здобувач має право бути присутнім на засіданні апеляційної комісії. При письмовому контрольному заході члени апеляційної комісії, керуючись критеріями оцінювання, з даної ОК детально вивчають та аналізують письмові матеріали контрольного заходу. Повторне чи додаткове опитування здобувача апеляційною комісією заборонено. Результати апеляції оголошуються здобувачу відразу після закінчення розгляду його роботи, про що здобувач особисто робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії.

Політика щодо конфліктних ситуацій.

У ЗВО визначено чіткі механізми та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, дискримінацією, сексуальними домаганнями та ін. Упроваджено ефективну систему запобігання та виявлення корупції, вживаються заходи, спрямовані на підвищення доброчесності працівників і здобувачів освіти інституту, дотримання правил етичної поведінки, створення додаткових запобіжників вчиненню корупційних дій і пов'язаних із корупцією правопорушень. Рішенням Вченої ради затверджено: Антикоруційну програму <http://www.zhim.org.ua/images/info/antikorruption.pdf>, «Положення про комісію з оцінки корупційних ризиків», http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_komisiya_korupcii.pdf, План заходів з виконання антикорупційної програми відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» http://www.zhim.org.ua/images/info/plan_zahodiv_korupciya.pdf, яким передбачено проведення інститутом антикорупційних заходів під час здійснення своїх статутних завдань.

Для вирішення питань, пов'язаних із запобіганням будь-яких форм дискримінації, зокрема і за ознаками статі, в інституті діє «Телефон Довіри», (0412-46-19-62) звернувшись по якому, здобувачі освіти мають можливість отримати анонімну, екстрену, безкоштовну, кваліфіковану допомогу. Створена «Скринька довіри», до якої анонімно можуть звертатись здобувачі ЗВО, залишати там

свої скарги чи пропозиції. Також у закладі розроблено План заходів щодо попередження мобінгових/булінгових тенденцій у Житомирському медичному інституті ЖОР https://www.zhim.org.ua/images/info/polozh_buling.pdf , «Положення про політику запобігання, попередження та боротьби з сексуальними домаганнями і дискримінацією» http://www.zhim.org.ua/images/info/pol_seks_domag.pdf , працює практичний психолог.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Бебешко П.С. Основи профілактичної медицини: підручник / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. 4-е вид., випр. – Київ, ВСВ «Медицина», 2018. – 248 с.
2. Гігієна та екологія: підручник / [В.Г. Бардов, С.Т. Омелянчук, Н.В. Мережкіна та ін.] за заг. ред. В.Г. Бардова. Вінниця : Нова книга, 2020. 472 с.
3. Довженко Л. В., Лінькова І. К. Гігієна з основами екології : навч.-метод. посіб. Київ : ВСВ «Медицина», 2019. 49 с.
4. Ластков Д. О. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д. О. Ластков, І. В. Сергета, О. В. Швидкий та ін. – Київ, ВСВ «Медицина», 2018. – 472 с.

Допоміжна:

1. Добровольський В.В. Екологічні знання: навчальний посібник / В.В. Добровольський. - Київ: Професіонал, 2018. — 299 с.
2. Заверуха Н. М., Серебряков В. В., Скиба Ю. А. Основи екології: навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. – 288 с.
3. Загальна гігієна з основами екології / За ред. проф. В.А. Кондратюка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2020. 592 с.
4. Нікберг І. І, Сергета І. В., Цимбалюк Л. І. Гігієна з основами екології. Підручник. Київ : Здоров'я, 2021. С. 59-90.
5. Осіпова Н.Л. Гігієна дітей та підлітків: навчальний посібник / Н.Л. Осіпова. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2021. - 152 с.

Викладач _____

(підпис)